

Notat E16-MI-4516-Miljøteknisk vurderingsrapport, fylling i Randsfjorden

Statens vegvesen Region Øst

E16 Eggemoen-Olum, Avlastet veg Jevnaker sentrum

Vurdering av videre arbeid med forurensning påvist i Verkevika.

Prosjekt nr.: [Enter project no.]

Versjon 1

Revisjon 0

Utarbeidet av EAST

Verifisert av SIBE

Godkjent av TTR

1 Innledning

I forbindelse med bygging av ny E16 mellom Eggemoen og Olum, skal det gjøres tiltak på eksisterende E16 gjennom Jevnaker sentrum. Dette sidevegtiltak inkluderer strekningen langs Randsfjorden (Verkevika) forbi Hadeland Glassverk. Langs strekningen som følger Verkevika planlegges en utfylling i Randsfjorden for å etablere ny gang- og sykkelvei på utsiden av dagens E16.

Det er gjort et innledende studie iht. NS-ISO 10381-59 for å vurdere mistanke om forurenset grunn i Verkevika, (NIRAS Norge, 2017). Studien konkluderte med at området høyst sannsynlig er forurenset som følge av påvirkning fra flere kilder; blant annet industri (Hadeland Glassverk), vegtrafikk, og et nedlagt deponi. Siden rapporten gav grunn til mistanke om at jord og sedimenter i Verkevika kan være forurenset, ble det utført en orienterende miljøundersøkelse, også iht. NS-ISO 10381-59 (Statens vegvesen, 2019), for få mer informasjon om det faktiske omfanget av forurensningen. Jordprøvene ble tatt ut i samband med geotekniske undersøkelser. Analyseresultatene viste at det noen steder er svært forurensete jordmasser, opptil tilstandsklasse 4 og 5, og det er særlig bly som bidrar til denne klassifiseringen.

2 Tiltaksbeskrivelse

Anlegging av ny gang- og sykkelvei vil skje på utsiden av dagens E16, ut mot Randsfjorden, se kart i Figur 2.2. Ved høy vannstand er det bare en smal stripe med tørt land på utsiden av veien idag. I deler av året hvor det er lavere vannstand, er det imidlertid et betydelig større areal som er tørrlagt på utsiden av dagens E16. Prosjektet medfører tiltak i både grunn og sjø, men den eksakte grensen mellom grunn og sediment er altså ikke skarpt definert.

På grunnlag av undersøkelsene synes det klart at området er forurenset og at forurensningen omfatter både landområdet (forurenset grunn) og sjøbunnen (forurensete sedimenter). Inngrep vil kunne medføre risiko for spredning av forurensning både i innsjøen og på land.

Med hensyn til forurenset grunn kreves det at kommunen godkjenner en tiltaksplan som beskriver håndteringen av forurensete masser. For å gjøre tiltak i sjø kreves en tillatelse til tiltak i sjø etter forurensningsloven. Søknaden behandles av Fylkesmannen. Regelverk og tilhørende veiledninger på disse områdene er forskjellig, men for begge formål må omfanget av forurensningen dokumenteres og kartlegges tilstrekkelig, og det vil være hensiktsmessig og samordne prøvetakingen for begge formål.

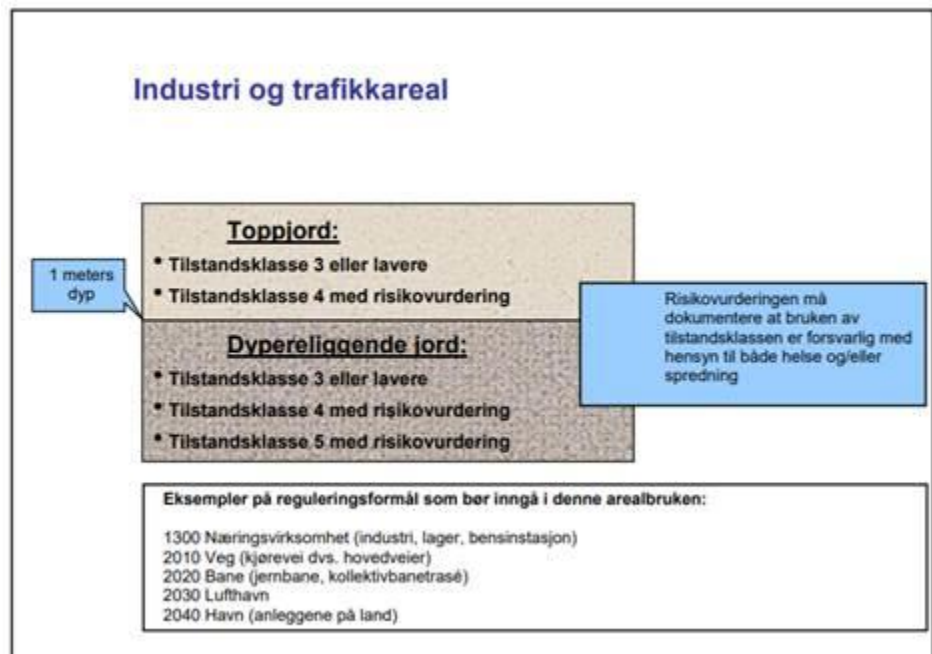

Figur 2.1 Kart som viser aktuell vegstrekning langs Randsfjorden (Verkevika)

2.1 Tiltak i grunn

Det er behov for supplerende prøvetakning og undersøkelse av jorden i samsvar med veileder om helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn.

Den planlagte arealbruken er «industri og trafikkareal». Tilstandsklassene knyttes til områdets arealbruk og figur Figur 2.1 viser hvilken tilstandsklasse som kan aksepteres ved denne arealbruken.

Figur 2.2 Arealbruk industri og trafikkareal

Arealet som omfattes av på tiltaket på land er grovt estimert til å være mellom 2000-3000 m². For tiltak i denne størrelsen og med ukjent lokalisering av forureningskildene vil minimum antall overflateprøver på lokaliteten være 12 prøvepunkt. Det vil også være nødvendig å ta flere prøver av dypereliggende masser (> 1m).

Den miljøtekniske grunnundersøkelsen med tiltaksplan må godkjennes av Jevnaker kommune, avdeling Plan og miljø, som samtidig gjør vedtak om tillatelse til graving i forurenset grunn.

2.2 Tiltak i sjø

Tiltak som påvirker sjøbunnen vil alltid medføre noe oppvirvling av partikler med fare for spredning av forurensning. Gjennomføringsmetoder bør derfor velges med tanke på å begrense oppvirvling og spredning av sedimenter.

Mudring og dumping fra land omfattes av § 7 i forurensningsloven, og krever tillatelse av Fylkesmannen som er forurensningsmyndighet og behandler søknader i henhold til kapittel 36 i forurensningsforskriften. I henhold til Miljødirektoratets veileder M350 (2015) «Veileder for håndtering av sediment», vil tiltaket i Verkevika betraktes som «mellomstort tiltak». For tiltak i denne kategorien kreves normalt en sedimentundersøkelse der hensikten er å avklare forurensningssituasjonen og risiko for spredning av forurensning. Det anbefales å avklare omfanget med Fylkesmannen, og samtidig avklare forventninger til naturkartlegging og annen dokumentasjon som skal følge søknaden.

Mudring og dumping i sjø og vassdrag utført med skip omfattes av kapittel 22. i forurensningsforskriften. Også her er det fylkesmannen som er forurensningsmyndighet.

Hvis noe av sedimentene skal fjernes fra sjøbunnen, må det foreligge en godkjent disponeringsløsning for de mudrede massene.

3 Videre arbeid

Det anbefales at Statens Vegvesen som tiltakshaver går i dialog med Jevnaker kommune og Fylkesmannen i Innlandet og orienterer om prosjektet og foreløpige funn når det gjelder forurenset grunn. På bakgrunn av myndighetenes forventninger kan det så utarbeides en plan for ytterligere prøvetaking som ivaretar behovet både i forbindelse med forurenset grunn (tiltaksplan for massehåndtering) og i forbindelse med sedimenter (søknad om tiltak i sjø etter forurensningsloven og behov for avbøtende tiltak/bruk av metoder som minimerer spredning av forurensning). En samordning av prøvetakingen vil være kostnadsbesparende. I tillegg bør resultatene ses i sammenheng siden skillet mellom landareal og sjøbunn er diffust som følge av varierende vannstand gjennom året.